

Категорія справи № 420/19018/21: Адміністративні справи (з 01.01.2019); Справи з приводу регулюванню містобудівної діяльності та землекористування, зокрема у сфері; землеустрою; державної експертизи землевпорядної документації; регулювання земельних відносин, з них.

Надіслано судом: 17.12.2021. Зареєстровано: 20.12.2021. Оприлюднено: 21.12.2021.

Дата набрання законної сили: 18.01.2022

Номер судового провадження: П/420/19057/21

Справа № 420/19018/21

РІШЕННЯ

ІМЕНЕМ УКРАЇНИ

17 грудня 2021 року м. Одеса

Суддя Одеського окружного адміністративного суду Балан Я.В., розглянувши за правилами спрощеного позовного провадження, за наявними матеріалами, у порядку письмового провадження, адміністративну справу за позовною заявою ОСОБА_1 до Саратської селищної ради Білгород-Дністровського району Одеської області про визнання протиправною бездіяльність, зобов'язання вчинити певні дії,-

ВСТАНОВИВ:

До Одеського окружного адміністративного суду з позовною заявою звернувся ОСОБА_1 до Саратської селищної ради Білгород-Дністровського району Одеської області про:

визнання протиправною бездіяльність Саратської селищної ради Білгород-Дністровського району Одеської області щодо неприйняття рішення за письмовим зверненням стосовно надання дозволу на розробку проекту землеустрою щодо відведення земельної ділянки, у порядку статті 118 Земельного кодексу України, для передачі безоплатно у власність для ведення особистого селянського господарства орієнтовною площею 2,0 га, за рахунок земель сільськогосподарського призначення комунальної власності на території Новоселівської сільської ради Білгород-Дністровського району Одеської області (за межами населених пунктів);

зобов'язання Саратської селищної ради Білгород-Дністровського району Одеської області у порядку частини 7 статті 118 Земельного кодексу України прийняти рішення про задоволення заяви стосовно надання дозволу на розробку проекту землеустрою щодо відведення земельної ділянки у порядку статті 118 Земельного кодексу України для передачі

безоплатно у власність для ведення особистого селянського господарства орієнтовною площею 2,0 га за рахунок земель сільськогосподарського призначення комунальної власності на території Новоселівської сільської ради Білгород-Дністровського району Одеської області (за межами населених пунктів).

Адміністративний позов мотивовано наступним.

ОСОБА_1 зазначив, що Земельний кодекс України встановлює порядок набуття права власності у межах норм безоплатної приватизації на конкретну земельну ділянку шляхом подання клопотання із обов'язковим зазначенням місця розташування земельної ділянки, яке є основним критерієм для вирішення питання щодо надання дозволу на розробку проекту землеустрою або відмови в цьому.

На думку ОСОБА_1, ним було дотримано усі вимоги, передбачені частиною 6 статті 118 Земельного кодексу України щодо порядку звернення з клопотанням про надання дозволу на розробку проекту землеустрою щодо відведення земельної ділянки у власність для ведення особистого селянського господарства, змісту такого клопотання, а також необхідних документів та матеріалів, які повинні бути додані до нього.

Проте, як зазначає ОСОБА_1, Саратська селищна рада Білгород-Дністровського району Одеської області протиправно та безпідставно позбавила його права на отримання земельної ділянки у нормах безоплатної приватизації відмовивши листом, без прийняття відповідного владного рішення суб'єкта владних повноважень та з підстав, не передбачених законом.

ДІЇ У СПРАВІ ТА КЛОПОТАННЯ УЧАСНИКІВ СПРАВИ

Ухвалою Одеського окружного адміністративного суду від 18 жовтня 2021 року, вищевказану позовну заяву прийнято до розгляду, відкрито спрощене позовне провадження по справі без повідомлення (виклику) сторін за наявними у справі матеріалами.

Відповідно до частини 5 статті 262 Кодексу адміністративного судочинства України, суд розглядає справу в порядку спрощеного позовного провадження без повідомлення сторін за наявними у справі матеріалами, за відсутності клопотання будь-якої зі сторін про інше. За клопотанням однієї із сторін або з власної ініціативи суду розгляд справи проводиться в судовому засіданні з повідомленням (викликом) сторін.

Учасники справи з клопотанням про розгляд справи у судовому засіданні до суду не звертались.

Сторони про відкриття провадження у справі були повідомлені судом належним чином, що підтверджується наявними у матеріалах справи доказами.

У встановлений судом строк, відповідач надав відзив (вх. № 60647/21 від 01.11.2021р.) на позовну заяву (а.с.26-30).

Відзив обґрунтований наступним.

Саратською селищною радою Білгород-Дністровського району Одеської області вказано, що ОСОБА_1 був проінформований, що на сесії Саратської селищної ради, яка відбулася 23 квітня 2021 року, було прийнято рішення №258-VIII «Про призупинення надання дозволів на розробку проектів землеустрою», згідно з яким надання таких дозволів призупинено на період проведення аудиту з використання земель сільськогосподарського призначення.

Відповідачем наголошувалося, що селищна рада клопотання ОСОБА_1 по суті не розглядала, жодних рішень не приймала, а лише відтермінувала розгляд клопотання позивача до отримання результатів аудиту з використання земель сільськогосподарського призначення.

Крім того, Саратською селищною радою Білгород-Дністровського району Одеської області зазначалося, що клопотання ОСОБА_1 не відповідало вимогам частини 6 статті 118 Земельного кодексу України, оскільки у наданих графічним матеріалах відсутнє належне позначення бажаної земельної ділянки.

Станом на 17 грудня 2021 року, інших заяв по суті справи від сторін на адресу суду не надходило.

ОБСТАВИНИ СПРАВИ ВСТАНОВЛЕНІ СУДОМ

10.05.2021 року, ОСОБА_1 звернувся до Саратської селищної ради Білгород-Дністровського району Одеської області з клопотанням про надання дозволу на розроблення проекту землеустрою щодо відведення земельної ділянки у власність загальною (орієнтовною) площею 2,00 га за рахунок земель сільськогосподарського призначення комунальної власності на території Новоселівської селищної ради Білгород-Дністровського району Одеської області (а.с.13-14).

Листом №988-02-14 від 19.05.2021 року, Саратська селищна рада Білгород-Дністровського району Одеської області повідомила ОСОБА_1, що на сесії Саратської селищної ради, яка відбулась 23 квітня 2021 року, було прийнято рішення № 258-VIII «Про призупинення надання дозволів на розробку проектів землеустрою», згідно з яким надання таких дозволів призупинено на період проведення аудиту з використання земель сільськогосподарського призначення (а.с.15, 33).

Вважаючи відмову у формі листа у наданні дозволу на розробку проекту землеустрою, щодо відведення земельної ділянки у власність протиправною, позивач звернувся до суду з даною позовною заявою.

РЕЛЕВАНТНІ ДЖЕРЕЛА ПРАВА ТА ВИСНОВКИ СУДУ

Відповідно до статті 14 Конституції України та статті 373 Цивільного кодексу України земля є основним національним багатством, що перебуває під особливою охороною держави. Право власності на землю гарантується. Це право набувається і реалізовується громадянами, юридичними особами та державою відповідно до закону.

Законом, який регулює земельні правовідносини, є Земельний кодекс України №2768-III від

25.10.2001 року (далі Земельний кодекс України), а також прийняті відповідно до Конституції України та цього Кодексу нормативно-правові акти.

Згідно з частиною 1 статті 116 Земельного кодексу України громадяни та юридичні особи набувають права власності та права користування земельними ділянками із земель державної або комунальної власності за рішенням органів виконавчої влади або органів місцевого самоврядування в межах їх повноважень, визначених цим Кодексом, або за результатами аукціону.

Відповідно до частини 1 статті 121 Земельного кодексу України громадяни України мають право на безоплатну передачу їм земельних ділянок із земель державної або комунальної власності для ведення особистого селянського господарства - не більше 2,0 га.

Частиною 1 статті 122 Земельного кодексу України встановлено, що сільські, селищні, міські ради передають земельні ділянки у власність або у користування із земель комунальної власності відповідних територіальних громад для всіх потреб.

Пунктом «в» частини 3 статті 116 Земельного кодексу України передбачено, що безоплатна передача земельних ділянок у власність громадян провадиться у разі одержання земельних ділянок із земель державної і комунальної власності у межах норм безоплатної приватизації, визначених цим Кодексом.

У силу пункту «а» частини 3 статті 22 Земельного кодексу України (чинної на момент виникнення спірних правовідносин та виключену на підставі Закону № 1423-IX від 28.04.2021 року) землі сільськогосподарського призначення передаються у власність та надаються у користування громадянам - для ведення особистого селянського господарства, садівництва, городництва, сінокосіння та випасання худоби, ведення товарного сільськогосподарського виробництва, фермерського господарства.

Згідно частини 6 статті 118 Земельного кодексу України громадяни, зацікавлені в одержанні безоплатно у власність земельної ділянки із земель державної або комунальної власності для ведення фермерського господарства, ведення особистого селянського господарства, ведення садівництва, будівництва та обслуговування жилого будинку, господарських будівель і споруд (присадибної ділянки), індивідуального дачного будівництва, будівництва індивідуальних гаражів у межах норм безоплатної приватизації, подають клопотання до відповідного органу виконавчої влади або органу місцевого самоврядування, який передає земельні ділянки державної чи комунальної власності у власність відповідно до повноважень, визначених статтею 122 цього Кодексу. У клопотанні зазначаються цільове призначення земельної ділянки та її орієнтовні розміри. До клопотання додаються графічні матеріали, на яких зазначено бажане місце розташування земельної ділянки, погодження землекористувача (у разі вилучення земельної ділянки, що перебуває у користуванні інших осіб) та документи, що підтверджують досвід роботи у сільському господарстві або наявність освіти, здобутої в аграрному навчальному закладі (у разі надання земельної ділянки для ведення фермерського господарства).

Виходячи з аналізу зазначених норм, будь-який громадянин України, незалежно від місця

реєстрації або проживання, має право звернутись до уповноваженого органу із заявою та визначеними законодавством документами щодо надання йому дозволу на розроблення документації із землеустрою на земельну ділянку, орієнтовною площею 2,0 га для ведення особистого селянського господарства, проте суд звертає увагу, що якщо земельна ділянка перебуває у користуванні інших осіб додається погодження землекористувача.

Згідно статті 144 Конституції України органи місцевого самоврядування у межах повноважень, визначених законом, приймають рішення, які є обов'язковими до виконання на відповідній території.

Відповідно до пункту 34 частини першої статті 26 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» №280/97-ВР від 21 травня 1997 року (далі - Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні») виключно на пленарних засіданнях сільської, селищної, міської ради вирішуються відповідно до закону питання регулювання земельних відносин.

Згідно з вимогами частини 2 статті 59 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» рішення ради приймається на її пленарному засіданні після обговорення більшістю депутатів від загального складу ради, крім випадків, передбачених цим Законом.

Сесія ради скликається в міру необхідності, але не менше одного разу на квартал, а з питань відведення земельних ділянок та надання документів дозвільного характеру у сфері господарської діяльності - не рідше ніж один раз на місяць (ч.5 ст.46 Закону України «Про місцеве самоврядування»).

Сесія ради є повноважною, якщо в її пленарному засіданні бере участь більше половини депутатів від загального складу ради (ч.12 ст.46 Закону України «Про місцеве самоврядування»).

Відповідно до Порядку подання нормативно-правових актів на державну реєстрацію до Міністерства юстиції України та проведення їх державної реєстрації, затвердженого наказом Міністерства юстиції України № 34/5 від 12.04.2005 року, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 12.04.2005 року за №381/10661, наказ, розпорядження, постанова, рішення - акт організаційно-розпорядчого характеру чи нормативно-правового змісту, що видається суб'єктом нормотворення у процесі здійснення ним виконавчо-розпорядчої діяльності з метою виконання покладених на нього завдань та здійснення функцій відповідно до наданої компетенції з основної діяльності, адміністративно-господарських або кадрових питань, прийнятий (виданий) на основі Конституції та інших актів законодавства України, міжнародних договорів України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, та спрямований на їх реалізацію, спрямування регулювання суспільних відносин у сферах державного управління, віднесених до його відання.

Системний аналіз наведених правових норм дає підстави для висновку про те, що за результатами розгляду будь-яких основних питань, у тому числі про надання дозволу або про відмову у наданні дозволу на розробку проекту землеустрою щодо відведення земельної ділянки у межах повноважень органу місцевого самоврядування, цей орган має приймати відповідне рішення на пленарному засіданні відповідної ради.

Як встановлено судом та підтверджено матеріалами справи, Саратська селищна рада Білгород-Дністровського району Одеської області листом №988-02-14 від 19.05.2021 року, повідомила ОСОБА_1, що на сесії Саратської селищної ради, яка відбулась 23 квітня 2021 року, було прийнято рішення №258-VIII «Про призупинення надання дозволів на розробку проектів землеустрою», згідно з яким надання таких дозволів призупинено на період проведення аудиту з використання земель сільськогосподарського призначення (а.с.15).

Тобто, протягом встановленого законодавством строку, Саратською селищною радою Білгород-Дністровського району Одеської області не було прийнято відповідного рішення на пленарному засіданні ради про відмову у наданні дозволу чи у наданні дозволу на виготовлення технічної документації із землеустрою ОСОБА_1, а відмова позивачеві листом не ґрунтується на нормах чинного законодавства.

Суд зазначає, що відсутність належним чином оформленого рішення Саратської селищної ради Білгород-Дністровського району Одеської області про надання дозволу на розробку проекту землеустрою чи відмову у його наданні у формі «рішення», а не листа, свідчить про те, що уповноважений орган не прийняв жодного акту організаційно-розпорядчого характеру з числа тих, які він повинен був постановити за законом.

Суд критично ставиться до посилань відповідача, що перешкодою у розгляді заяви ОСОБА_1 було прийняте селищною радою рішення «Про призупинення надання дозволів на розробку проектів землеустрою для ведення особистого селянського господарства», оскільки вказані обставини не звільняли відповідача від виконання обов'язку розгляду клопотання про надання дозволу на розробку проекту землеустрою щодо відведення земельної ділянки у порядку, спосіб та строки, встановлені статтею 118 Земельного кодексу України та Законом України «Про місцеве самоврядування в Україні».

Суд зазначає, що відповідно до частини 2 статті 9 Кодексу адміністративного судочинства України, суд розглядає адміністративні справи не інакше, як за позовною заявою, поданою відповідно до цього Кодексу, у межах позовних вимог. Суд може вийти за межі позовних вимог, якщо це необхідно для ефективного захисту прав, свобод, інтересів людини і громадянина, інших суб'єктів у сфері публічно-правових відносин від порушень з боку суб'єктів владних повноважень.

Враховуючи вищевикладене, з метою ефективного захисту прав позивача, суд вважає за необхідне визнати протиправною бездіяльність Саратської селищної ради Білгород-Дністровського району Одеської області щодо розгляду клопотання ОСОБА_1 від 10.05.2021 року про надання дозволу на розроблення проекту землеустрою щодо відведення земельної ділянки у власність загальною (орієнтовною) площею 2,00 га, для ведення особистого селянського господарства за рахунок земель сільськогосподарського призначення комунальної власності на території Новоселівської селищної ради Білгород-Дністровського району Одеської області та зобов'язати Саратську селищну раду Білгород-Дністровського району Одеської області повторно розглянути клопотання ОСОБА_1 від 10.05.2021 року про надання дозволу на розроблення проекту землеустрою щодо відведення земельної ділянки у власність загальною (орієнтовною) площею 2,00 га, для ведення особистого селянського господарства за рахунок земель сільськогосподарського

призначення комунальної власності на території Новоселівської селищної ради Білгород-Дністровського району Одеської області, з урахуванням висновків суду.

Суд враховує, що спосіб відновлення порушеного права має бути ефективним і таким, який виключає подальші протиправні рішення, дії чи бездіяльність суб'єкта владних повноважень, а у випадку невиконання або неналежного виконання рішення не виникала б необхідність повторного звернення до суду, а здійснювалося примусове виконання рішення.

Суд зауважує, що згідно з частиною 4 статті 245 Кодексу адміністративного судочинства України у випадку, визначеному пунктом 4 частини 2 цієї статті, суд може зобов'язати відповідача суб'єкта владних повноважень прийняти рішення на користь позивача, якщо для його прийняття виконано всі умови, визначені законом, і прийняття такого рішення не передбачає права суб'єкта владних повноважень діяти на власний розсуд. У випадку, якщо прийняття рішення на користь позивача передбачає право суб'єкта владних повноважень діяти на власний розсуд, суд зобов'язує суб'єкта владних повноважень вирішити питання, щодо якого звернувся позивач, з урахуванням його правової оцінки, наданої судом у рішенні.

У зв'язку з тим, що заява позивача відповідачем не розглянута належним чином, суд вважає, що у даному випадку вимога про зобов'язання Саратської селищної ради Білгород-Дністровського району Одеської області у порядку частини 7 статті 118 Земельного кодексу України прийняти рішення про задоволення заяви стосовно надання дозволу на розробку проекту землеустрою щодо відведення земельної ділянки задоволенню не підлягає.

Таким чином, позовні вимоги ОСОБА_1 підлягають задоволенню частково.

Відповідно до частини 1 статті 77 Кодексу адміністративного судочинства України кожна сторона повинна довести ті обставини, на яких ґрунтуються її вимоги та заперечення, крім випадків, встановлених статтею 78 цього Кодексу.

Частиною 2 статті 77 Кодексу адміністративного судочинства України визначено, що в адміністративних справах про протиправність рішень, дій чи бездіяльності суб'єкта владних повноважень обов'язок щодо доказування правомірності свого рішення, дії чи бездіяльності покладається на відповідача.

Відповідачем, у свою чергу, не доведено правомірність не розгляду клопотання позивача у встановленому законом порядку та не прийняття відповідного владного рішення за результатами його розгляду.

Таким чином, на підставі статті 8 Кодексу адміністративного судочинства України, згідно якої усі учасники адміністративного процесу є рівними та статті 9 Кодексу адміністративного судочинства України, згідно якої розгляд і вирішення справ у адміністративних судах здійснюється на засадах змагальності сторін та свободи в наданні ними своїх доказів і у доведенні перед судом їх переконливості, з'ясувавши обставини у справі, перевібивши всі доводи і заперечення сторін та надавши правову оцінку наданим доказам, суд дійшов висновку, що позовні вимоги ОСОБА_1 підлягають задоволенню частково.

Розподіл судових витрат.

Відповідно до частини 1 статті 143 Кодексу адміністративного судочинства України суд вирішує питання щодо судових витрат у рішенні, постанові або ухвалі.

Згідно частини 1 статті 139 Кодексу адміністративного судочинства України, при задоволенні позову сторони, яка не є суб'єктом владних повноважень, всі судові витрати, які підлягають відшкодуванню або оплаті відповідно до положень цього Кодексу, стягуються за рахунок бюджетних асигнувань суб'єкта владних повноважень, що виступав відповідачем у справі, або якщо відповідачем у справі виступала його посадова чи службова особа.

Разом з тим, суд звертає увагу на те, що принцип пропорційності при стягненні судового збору у разі часткового задоволення позову щодо позовних вимог немайнового характеру не застосовується.

Судом встановлено, що під час подання позовної заяви ОСОБА_1 сплачено судовий збір у розмірі 908,00 гривень, який підлягає відшкодуванню.

Керуючись статтями 2, 6-10, 77, 90, 139, 250, 251, 255, 257-262, 295 Кодексу адміністративного судочинства України, суд, -

В И Р І Ш И В:

Позовні вимоги ОСОБА_1 (АДРЕСА_1 , РНОКПП НОМЕР_1) до Саратської селищної ради Білгород-Дністровського району Одеської області (68200, с. Сарата, вул. Крістіана Вернера 84, код ЄДРПОУ 04379189) про визнання протиправною бездіяльність Саратської селищної ради Білгород-Дністровського району Одеської області щодо неприйняття рішення за письмовим зверненням стосовно надання дозволу на розробку проекту землеустрою щодо відведення земельної ділянки, у порядку статті 118 Земельного кодексу України, для передачі безоплатно у власність для ведення особистого селянською господарства орієнтовною площею 2,0 га, за рахунок земель сільськогосподарського призначення комунальної власності на території Новоселівської сільської ради Білгород-Дністровського району Одеської області (за межами населених пунктів); зобов'язання Саратської селищної ради Білгород-Дністровського району Одеської області у порядку частини 7 статті 118 Земельного кодексу України прийняти рішення про задоволення заяви стосовно надання дозволу на розробку проекту землеустрою щодо відведення земельної ділянки у порядку статті 118 Земельного кодексу України для передачі безоплатно у власність для ведення особистого селянського господарства орієнтовною площею 2,0 га за рахунок земель сільськогосподарського призначення комунальної власності на території Новоселівської сільської ради Білгород-Дністровського району Одеської області (за межами населених пунктів) задовольнити частково.

Бездіяльність Саратської селищної ради Білгород-дністровського району Одеської області щодо розгляду клопотання ОСОБА_1 від 10 травня 2021 року про надання дозволу на розроблення проекту землеустрою щодо відведення земельної ділянки у власність загальною (орієнтовною) площею 2,00 га, за рахунок земель сільськогосподарського

призначення комунальної власності на території Новоселівської сільської ради Білгород-Дністровського району Одеської області (за межами населених пунктів) визнати протиправною.

Зобов'язати Саратовську селищну раду Білгород-Дністровського району Одеської області (код ЄДРПОУ 04379189) повторно розглянути клопотання ОСОБА_1 (РНОКПП НОМЕР_1) від 10 травня 2021 року про надання дозволу на розроблення проекту землеустрою щодо відведення земельної ділянки у власність загальною (орієнтовною) площею 2,00 га, за рахунок земель сільськогосподарського призначення комунальної власності на території Новоселівської сільської ради Білгород-Дністровського району Одеської області (за межами населених пунктів), з урахуванням висновків суду.

У задоволенні решти позовних вимог відмовити.

Стягнути за рахунок бюджетних асигнувань Саратовської селищної ради Білгород-Дністровського району Одеської області (код ЄДРПОУ 04379189) на користь ОСОБА_1 (РНОКПП НОМЕР_1) понесені судові витрати зі сплати судового збору у розмірі 908,00 (дев'ятсот вісім) гривень.

Рішення набирає законної сили згідно статті 255 КАС України - після закінчення строку подання апеляційної скарги всіма учасниками справи, якщо скаргу не було подано. У разі подання апеляційної скарги рішення, якщо його не скасовано, набирає законної сили після повернення апеляційної скарги, відмови у відкритті апеляційного провадження чи закриття апеляційного провадження або прийняття постанови судом апеляційної інстанції за наслідками апеляційного перегляду.

Апеляційна скарга на рішення суду згідно статті 295 КАС України подається до П'ятого апеляційного адміністративного суду протягом тридцяти днів з дня його проголошення.

У разі оголошення судом лише вступної та резолютивної частини рішення, або розгляду справи в порядку письмового провадження, апеляційна скарга подається протягом тридцяти днів з дня складання повного судового рішення.

Суддя Ярослава БАЛАН